

Oproep tot input

Samen werken aan AI-geletterdheid

Draag bij met praktijkvoorbeelden

Autoriteit Persoonsgegevens - Directie Coördinatie Algoritmes (DCA)

April 2025
DCA-2025-04

Samenvatting

AI-geletterdheid is het fundament voor de verantwoorde inzet van AI-systemen binnen organisaties. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) vraagt om de huidige aanpak voor AI-geletterdheid binnen uw organisatie te delen om zo bij te dragen aan een gezamenlijke ontwikkeling van kennis en bewustzijn op het gebied van AI-geletterdheid.

Op basis van geaggregeerde antwoorden stellen wij een document op met praktijkvoorbeelden. Hiermee kan voor Nederlandse organisaties AI- en algoritmische geletterdheid op een praktische manier gestimuleerd worden door te leren van verschillende methodes. Wij ontvangen uw input graag uiterlijk 14 mei 2025. Dit kunt u sturen naar dca@autoriteitpersoonsgegevens.nl.

De AP doet deze oproep tot input vanuit de rol van [coördinerend toezichthouder op algoritmes en AI](#). Deze taken zijn binnen de AP belegd bij de directie Coördinatie Algoritmes (DCA).

Achtergrond

AI-geletterdheid is het fundament voor de verantwoorde inzet van AI-systemen binnen organisaties. Het werken aan AI-geletterdheid waarborgt dat mensen die AI-systemen gebruiken beschikken over vaardigheden, kennis en begrip om dit verantwoord in te zetten. De AI-verordening verplicht organisaties die AI-systemen aanbieden en/of gebruiken om te zorgen voor voldoende AI-geletterdheid onder personeel en andere mensen die namens hen AI-systemen gebruiken.

Box 1: Wat is AI-geletterdheid?

AI-geletterdheid betekent dat mensen die AI-systemen gebruiken toereikende kennis hebben over de werking ervan. Hierbij wordt rekening gehouden met (i) de rol van deze mensen (en hun technische kennis, ervaring, onderwijs en opleiding), (ii) de context waarin het AI-systeem wordt gebruikt, (iii) de risico's die gepaard gaan met de inzet of ontwikkeling van het AI-systeem en (vi) de beschikbare middelen van de organisatie.

In de visie van AP vraagt het werken aan AI-geletterdheid om een structurele en strategische aanpak door organisaties. Dit kan in de vorm van een meerjarige aanpak op basis van een bestuurlijk plan, voldoende budget, managementverantwoordelijkheid, periodieke monitoring en rapportage. Organisaties kunnen in vier stappen hun AI-geletterdheid toetsen en naar een hoger niveau tillen door te werken aan: (1) identificatie van AI-systemen, (2) vaststellen van doelen voor (individuele en organisatorische) AI-geletterdheid, (3) uitvoeren van strategieën en acties en (4) evalueren van resultaten en verbeterpunten.

Lees voor meer informatie het document [Aan de slag met AI-geletterdheid](#).

Over deze oproep tot input

De AP vraagt om de huidige aanpak voor AI-geletterdheid binnen uw organisatie te delen om zo bij te dragen aan een gezamenlijke ontwikkeling van kennis en bewustzijn op het gebied van AI-geletterdheid. In het kader van kennisdeling, zal de AP de resultaten van deze oproep analyseren en op geaggregeerd niveau samenbrengen in een openbaar document met praktijkvoorbeelden.

Het document met praktijkvoorbeelden zal aansluiten bij de Nederlandse context en praktijk waarbinnen organisaties opereren. Door de aanpak voor AI-geletterdheid van verschillende organisaties te verzamelen en te delen, stimuleren we Nederlandse organisaties op een praktische manier. Deze werkwijze is geïnspireerd op – en kan aansluiten op – een eerdere uitvraag binnen het [AI pact](#) van de Europese AI Office, die op 31 januari 2025 een [“living repository”](#) van voorbeelden publiceerde. De komende periode zal de AP kennis verzamelen en delen, onder andere door bijeenkomsten en expertsessies te organiseren. De kernboodschap is dat het van belang is dat organisaties zich proactief inzetten om AI-geletterdheid een centrale plek te geven. Het document met praktijkvoorbeelden dient ter inspiratie voor organisaties en andere (Europese) toezichthouders op AI en algoritmes.

Proces: zo stuurt u uw input naar ons

U bepaalt zelf welke vragen u beantwoordt. Mail uw reactie uiterlijk 14 mei 2025 naar dca@autoriteitpersoonsgegevens.nl, onder vermelding van DCA-2025-04 (“Samen werken aan AI-geletterdheid”). Vermeld daarbij ook uw naam en/of organisatie.

Om de antwoorden zo goed mogelijk te kunnen verwerken, vragen we u de antwoorden per vraag te nummeren. Ook kunt u andere relevante input delen, buiten de gestelde vragen om. Als u dat wilt, ontvangen wij ook graag uw contactgegevens. Zo kunnen wij u bereiken als wij eventueel nog vragen hebben. Wanneer wij uw input hebben ontvangen, sturen wij u een bevestiging per e-mail.

We gebruiken uw input alleen voor onze taak om informatie en kennis op te doen over de aanpak voor AI-geletterdheid. Wij verwijderen uw organisatorische- en persoonsgegevens na het opstellen van het document met praktijkvoorbeelden. Bekijk voor meer informatie over hoe wij persoonsgegevens verwerken: [De AP en privacy](#).

Box 2: AI-geletterdheid in breder perspectief

De AI-verordening bevat een specifieke vereiste over AI-geletterdheid voor organisaties die AI-systemen gebruiken. Voor (meer simpele) algoritmische processen kan gelden dat deze niet vallen binnen de reikwijdte van de definitie van AI-systeem. Maar, ook voor organisaties die uitsluitend (meer simpele) algoritmische processen gebruiken, kan het van belang zijn om te werken aan geletterdheid. Zeker als deze algoritmische processen een grote impact hebben, bijvoorbeeld bij het nemen of voorbereiden van besluiten over mensen.

Daarnaast stuurt ook andere sectorale en horizontale regelgeving – zoals de AVG – op passende (personeels)kennis binnen organisaties over de werking van algoritmes en AI. Bijvoorbeeld om uitlegbaarheid, menselijke regie en eerlijke besluitvorming te waarborgen. Ook in deze gevallen is het voor organisaties dus verstandig om te werken aan geletterdheid.

Vragen

Toelichting

1. **Om op gestructureerde wijze informatie op te halen, zijn de vragen hieronder verdeeld in drie delen.** In het eerste onderdeel staan organisatiespecifieke vragen. In het tweede deel gaan we in op de aanpak van uw organisatie voor AI-geletterdheid. We sluiten af met procesgerelateerde vragen, zoals in welke vorm we uw input mogen meenemen voor vervolgstappen.

Onderdeel 1: Organisatie

Vragen over de organisatie

1. Wat is de naam van uw organisatie?
2. Is uw organisatie: (a) een ontwikkelaar, (b) een gebruiker (c) beiden? (antwoord a, b of c)
3. Hoeveel werknemers heeft uw organisatie: (a) klein (<50), (b) middel (50-249) of (c) groot (>250)? (antwoord a, b of c)
4. Binnen welke sector of branche opereert uw organisatie: (a) overheid/ publieke sector, (b) onderwijs / wetenschap, (c) zorg en welzijn, (d) ICT / technologie, (e) financiële dienstverlening, (f) industrie / productie / transport, (g) media / communicatie, (h) juridisch / rechtspraak, (i) consultancy / advies, (j) anders, namelijk...? (antwoord a – j)
5. Hoeveel AI-systemen ontwikkelt of gebruikt uw organisatie: (a) geen, (b) 1-9, (c) 10-49, (d) meer dan 50? (antwoord a, b, c of d)
6. Kunt u een korte beschrijving geven van het type AI-systemen die het belangrijkst zijn voor uw organisatie? (open antwoord)

Onderdeel 2: Aanpak AI-geletterdheid

Vragen over de aanpak

7. Wordt er actie ondernomen voor AI-geletterdheid binnen uw organisatie: (a) ja, dit doen we al meer dan een jaar, (b) ja, we zijn hier recentelijk mee begonnen, (c) nee, maar we zijn wel van plan binnen een jaar hiermee te starten, (d) nee, we zijn het ook niet van plan binnen een jaar, (e) op dit moment niet (geheel) duidelijk? (antwoord a – e)
8. Kunt u toelichten waarop uw huidige aanpak is gebaseerd (denk hierbij aan interne beleidsstukken, publicaties, best practices)? (open antwoord)
9. Welke maatregelen neemt uw organisatie op dit moment om de kennis, vaardigheden en begrip over AI-systemen te vergroten? Daarbij kunt u denken aan workshops, trainingen en andere vormen van waarborging van AI-geletterdheid. (open antwoord).
10. Is uw aanpak van AI-geletterdheid op dit moment generiek (dat wil zeggen: binnen de organisatie gelden dezelfde maatregelen voor alle AI-systemen en rollen)? (a) ja, op dit moment wordt er geen onderscheid gemaakt, (b) nee, gedifferentieerde aanpak voor verschillende systemen en rollen, (c) het is op dit moment niet geheel duidelijk. (antwoord a b c)

Vragen over de aanpak

11. Wie zijn er betrokken bij de ontwikkeling van de aanpak: (a) HR, (b) AI-officer, (c) datastrategen/ (chief) data officer, (d) IT-afdeling, (e) juridische zaken/ compliance, (f) communicatie / interne voorlichting, (g) intern opleidingsinstituut / academie, (h) functionaris gegevensbescherming / privacy officer, (i) management / directie, (j) externe adviseurs / consultants, (k) nog niemand, (l) anders, namelijk... (meerdere antwoorden mogelijk)
12. Kunt u toelichten hoe de aanpak voor AI-geletterdheid tot stand is gekomen? (open antwoord)
13. Wordt AI-geletterdheid op dit moment geagendeerd in de bestuurlijke lagen? (a) ja, (b) enigszins, (c) nee (antwoord a, b of c)
14. Wordt AI-geletterdheid momenteel gemonitord binnen de organisatie? (a) ja, (b) enigszins (c) nee (antwoord a, b of c)
15. Op wat voor manier wordt AI-geletterdheid gemonitord? Denk hierbij aan dashboards, rapportages en survey's (open antwoord)
16. Heeft uw organisatie voldoende inzicht in het niveau van AI-geletterdheid? (a) ja, (b) enigszins (c) nee (antwoord a, b of c)
17. Hoe gaat u om met het evalueren van uw aanpak op AI-geletterdheid: (a) we hebben de aanpak al eens geëvalueerd, (b) we zijn van plan binnen een jaar te evalueren, (c) we zijn van plan over meer dan een jaar te evalueren, (d) we hebben nog geen plan voor evaluatie? (antwoord a - d)
18. Welke van de genomen maatregelen om de kennis van AI te bevorderen heeft het meeste effect gehad? (open antwoord)
19. Welke uitdagingen ervaart uw organisatie omtrent AI-geletterdheid? (open antwoord)

Onderdeel 3: Ter afsluiting

Vragen ter afsluiting

18. Is er, buiten de gestelde vragen, andere relevante input die u wilt meegeven?
19. Vindt u het wenselijk dat wij uw organisatie of groepering expliciet noemen in ons document met praktijkvoorbeelden, bijvoorbeeld zodat wij in kunnen gaan op voorbeelden en overwegingen die u aandraagt?